

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ
67ος ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΜΑΘΗΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΤΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ "Ο ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ"
ΣΑΒΒΑΤΟ, 20 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2007

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

Οι λύσεις είναι ενδεικτικές και όχι μοναδικές. Οποιαδήποτε μαθηματικός σωστή λύση είναι αποδεκτή ανεξάρτητα από τα χρησιμοποιούμενα εργαλεία, π.χ. η Αναλυτική Γεωμετρία και ο Απειροστικός Λογισμός μπορούν να χρησιμοποιηθούν από μαθητές οποιασδήποτε τάξης.

Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

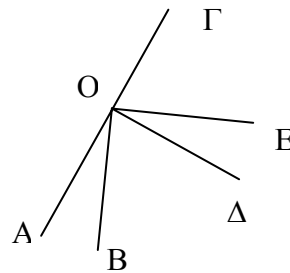
1. $\frac{42}{2\nu+1} \in \mathbb{Z}$ με $\nu \in \mathbb{N} \Rightarrow 2\nu+1 \in \Delta_{42} = \{1, 2, 3, 6, 7, 14, 21, 42\}$.

Επειδή ο $2\nu+1$ είναι περιττός έπεται ότι:

$$2\nu+1=1 \text{ ή } 2\nu+1=3 \text{ ή } 2\nu+1=7 \text{ ή } 2\nu+1=21 \\ \Leftrightarrow \nu=0 \text{ ή } \nu=1 \text{ ή } \nu=3 \text{ ή } \nu=10.$$

2. Αν θέσουμε $\widehat{AOB} = \omega$, τότε από την υπόθεση του προβλήματος έχουμε:

$$4\omega + 90^\circ + \omega = 180^\circ \Leftrightarrow 5\omega = 90^\circ \\ \Leftrightarrow \omega = 18^\circ$$

3. Από τις υποθέσεις έχουμε

$$\frac{\alpha+\beta}{\gamma+\delta} + \frac{\alpha-\beta}{\gamma-\delta} = \frac{\alpha+\beta}{\gamma-\delta} + \frac{\alpha-\beta}{\gamma+\delta} \Rightarrow \frac{\alpha+\beta}{\gamma+\delta} - \frac{\alpha-\beta}{\gamma+\delta} = \frac{\alpha+\beta}{\gamma-\delta} - \frac{\alpha-\beta}{\gamma-\delta} \\ \Rightarrow \frac{2\beta}{\gamma+\delta} = \frac{2\beta}{\gamma-\delta} \Rightarrow 2\beta(\gamma-\delta-\gamma-\delta) = 0 \\ \Rightarrow -2\beta\delta = 0 \Rightarrow \beta\delta = 0 \Rightarrow \beta = 0 \text{ ή } \delta = 0.$$

4. Έχουμε ότι

$$\begin{aligned}
N &= \overline{xyzxyz} = 100000x + 10000y + 1000z + 100x + 10y + z \\
&= 100100x + 10010y + 1001z \\
&= 1001 \cdot (100x + 10y + z) \\
&= 7 \cdot 11 \cdot 13 \cdot \overline{xyz}.
\end{aligned}$$

Άρα οι αριθμοί 7, 11 και 13 διαιρούν τον αριθμό N.

Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

1. Έχουμε

$$A = (2 \cdot 5)^{90} \cdot 2^2 \cdot 3^4 \cdot 7^2 = 10^{90} \cdot 4 \cdot 81 \cdot 49 = 15876 \cdot 10^{90}.$$

Άρα ο A λήγει σε 90 μηδενικά και το τελευταίο μη μηδενικό ψηφίο του είναι το 6.

2. Έχουμε

$$\frac{x}{3} = \frac{y}{4} = \frac{6}{z} \Leftrightarrow 4x = 3y \text{ και } xz = 18 \Leftrightarrow y = \frac{4x}{3} \text{ και } xz = 18.$$

Επειδή οι αριθμοί x, z είναι φυσικοί έχουμε

$$xz = 18 \Leftrightarrow (x, z) = (1, 18) \text{ ή } (2, 9) \text{ ή } (3, 6) \text{ ή } (6, 3) \text{ ή } (9, 2) \text{ ή } (18, 1),$$

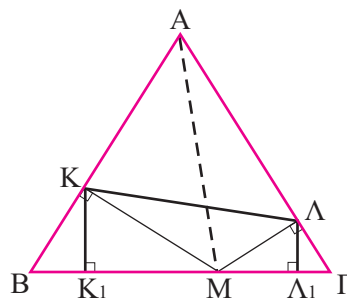
οπότε, από την ισότητα $y = \frac{4x}{3}$ προκύπτει ότι :

$$(x, y, z) = (3, 4, 6) \text{ ή } (6, 8, 3) \text{ ή } (9, 12, 2) \text{ ή } (18, 24, 1).$$

3. Έχουμε

$$(AB\Gamma) = (ABM) + (A\Gamma M) \Leftrightarrow \frac{36\sqrt{3}}{4} = \frac{1}{2} \cdot 6 \cdot MK + \frac{1}{2} \cdot 6 \cdot MK \Leftrightarrow$$

$$MK + M\Lambda = 3\sqrt{3} \quad (1)$$

Από τα ορθογώνια τρίγωνα KK_1M και $\Lambda\Lambda_1M$ γεωμετρικά ή τριγωνομετρικά έχουμε

$$KK_1 = \frac{1}{2}MK, \quad \Lambda\Lambda_1 = \frac{1}{2}M\Lambda \text{ και}$$

$$MK_1 = MK \frac{\sqrt{3}}{2}, \quad M\Lambda_1 = M\Lambda \frac{\sqrt{3}}{2}$$

$$\text{Οπότε } K_1\Lambda_1 = MK_1 + M\Lambda_1 = (MK + M\Lambda) \frac{\sqrt{3}}{2} = \frac{9}{2}.$$

$$\text{και } \text{KK}_1 + \text{ΛΛ}_1 = \frac{1}{2}(\text{MK} + \text{MΛ}) = \frac{1}{2}3\sqrt{3} = \frac{3\sqrt{3}}{2}.$$

$$\text{Άρα είναι } (\text{KK}_1\text{ΛΛ}_1) = \frac{1}{2}(\text{KK}_1 + \text{ΛΛ}_1)\text{K}_1\text{Λ}_1 = \frac{27\sqrt{3}}{8}.$$

4. Αν υποθέσουμε ότι όλοι οι μαθητές έχουν διαφορετικό αριθμό τετραδίων, τότε ο ελάχιστος αριθμός τετραδίων που μπορούν να έχουν όλοι μαζί είναι

$$1 + 2 + \dots + 15 = 120 > 115.$$

Άρα δεν είναι δυνατόν να έχουν όλοι οι μαθητές διαφορετικό αριθμό τετραδίων, οπότε δύο τουλάχιστον θα έχουν τον ίδιο αριθμό τετραδίων.

Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

1. (i) Λαμβάνοντας υπόψη τις ανισότητες $\alpha < \beta < \gamma < \delta < \varepsilon$ εύκολα βρίσκουμε ότι $\text{K} = \gamma$, οπότε $\beta < \text{K} < \delta$.

(ii) Έχουμε

$$\begin{aligned} x - y &= (\alpha + \beta)(\gamma + \delta) - (\alpha + \gamma)(\beta + \delta) = \alpha\gamma + \beta\delta - \alpha\beta - \gamma\delta \\ &= \alpha(\gamma - \beta) + \delta(\beta - \gamma) = (\gamma - \beta)(\alpha - \delta) < 0. \end{aligned}$$

Άρα είναι $x - y < 0$ δηλαδή $x < y$.

Ομοίως λαμβάνουμε $y - z = (\delta - \gamma)(\alpha - \beta) < 0$.

2. Επειδή είναι $\widehat{\text{MBΓ}} = \widehat{\text{MΓB}}$, το τρίγωνο MBΓ είναι ισοσκελές με

$$\text{MB} = \text{MΓ}. \quad (1)$$

Επιπλέον, τα τρίγωνα ΜΑΔ και ΜΑΕ είναι ίσα γιατί έχουν:

ΑΜ κοινή πλευρά, $\text{ΑΔ} = \text{ΑΕ}$, $\widehat{\text{ΜΑΔ}} = \widehat{\text{ΜΑΕ}}$.

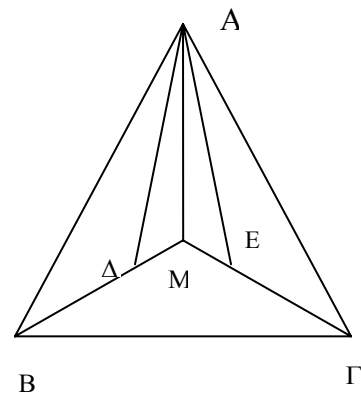
Άρα θα έχουν και

$$\widehat{\text{ΑΜΔ}} = \widehat{\text{ΑΜΕ}}. \quad (2)$$

Λόγω των (1) και (2) τα τρίγωνα ΜΑΒ και ΜΑΓ είναι ίσα, οπότε θα έχουν και

$$\text{ΑΒ} = \text{ΑΓ},$$

δηλαδή το τρίγωνο ΑΒΓ είναι ισοσκελές.

3. Επειδή είναι $x, y > 0$ έχουμε

$x^3 + y^2 \leq 64 \Rightarrow x^3 < 64$ και $y^2 < 64 \Rightarrow x < 4$ και $y < 8 \Rightarrow x^4 < 4x^3$ και $y^3 < 8y^2$,

από τις οποίες με πρόσθεση κατά μέλη λαμβάνουμε

$$x^4 + y^3 < 4x^3 + 8y^2 < 8(x^3 + y^2) \leq 8 \cdot 64 = 512.$$

4. Αν υποθέσουμε ότι παίρνουμε x κέρματα του ενός ευρώ, y χαρτονομίσματα των 10 ευρώ και z χαρτονομίσματα των 100 ευρώ, τότε θα έχουμε τις ισότητες

$$x + 10y + 100z = 50000 \quad \text{και} \quad x + y + z = 1000, \quad (1)$$

από τις οποίες με αφαίρεση κατά μέλη λαμβάνουμε:

Έστω E το αντιδιαμετρικό σημείο του A ως προς τον κύκλο κέντρου O

Από το εγγεγραμμένο τετράπλευρο AΔBE έπεται ότι $\widehat{K\Delta A} = \widehat{AEB} = 45^\circ$, οπότε και το τρίγωνο AΔK είναι ορθογώνιο ισοσκελές. Άρα είναι

$$KA = K\Delta = \frac{A\Delta\sqrt{2}}{2}. \quad (1)$$

Επιπλέον, αν είναι $AA_1 \perp \Gamma\Delta$, $BB_1 \perp \Gamma\Delta$ και $OA = R$, τότε με χρήση του τύπου της απόστασης σημείου κύκλου από εφαπτομένη του, λαμβάνουμε

$$\left(\frac{\Delta A}{\Delta B}\right)^2 = \frac{\Delta A^2/2R}{\Delta B^2/2R} = \frac{AA_1}{BB_1} = \frac{\Gamma A}{\Gamma B} = 2. \quad (2)$$

Από τη (2) έπεται ότι $\Delta B = \frac{A\Delta\sqrt{2}}{2}$, οπότε από την (1) έπεται ότι $\Delta B = K\Delta = KA$

και

$$KB = K\Delta + \Delta B = 2 \cdot KA.$$

3. Από την ανισότητα αριθμητικού – γεωμετρικού μέσου έχουμε

$$\frac{\alpha^4 + \beta^4}{\alpha + \beta} = \frac{\overbrace{\alpha^3 + \alpha^3 + \dots + \alpha^3}^{\alpha\text{-φορές}} + \overbrace{\beta^3 + \beta^3 + \dots + \beta^3}^{\beta\text{-φορές}}}{\alpha + \beta} \geq \alpha^{+\beta} \sqrt{(\alpha^3)^\alpha (\beta^3)^\beta} = \alpha^{+\beta} \sqrt{(\alpha^\alpha \beta^\beta)^3},$$

από την οποία έπεται το ζητούμενο.

4. Έστω ότι είναι $MB = \kappa$ και $M\Gamma = \lambda$, οπότε θα είναι $\kappa + \lambda = \alpha$.

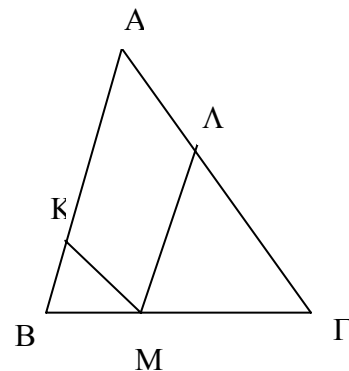
Τότε θα έχουμε

$$\frac{x}{\kappa} = \frac{\beta}{\alpha} \text{ και } \frac{y}{\lambda} = \frac{\gamma}{\alpha} \Rightarrow x = \frac{\beta\kappa}{\alpha} \text{ και } y = \frac{\gamma\lambda}{\alpha}.$$

Άρα η παράσταση S γίνεται

$$S = x^2 + y^2 = \frac{\beta^2\kappa^2}{\alpha^2} + \frac{\gamma^2\lambda^2}{\alpha^2} \quad (1)$$

$$\Leftrightarrow S = \frac{\beta^2\kappa^2 + \gamma^2(\alpha - \kappa)^2}{\alpha^2} \\ = \left(\frac{\beta^2 + \gamma^2}{\alpha^2}\right)\kappa^2 - \frac{2\gamma^2}{\alpha}\kappa + \gamma^2 = f(\kappa).$$

Άρα η παράσταση S είναι τριώνυμο ως προς κ με συντελεστή του κ^2 τον

$$\frac{\beta^2 + \gamma^2}{\alpha^2} > 0, \text{ οπότε η παράσταση έχει ελάχιστο για } \kappa = -\frac{-2\gamma^2/\alpha}{2(\beta^2 + \gamma^2)/\alpha^2} = \frac{\alpha\gamma^2}{\beta^2 + \gamma^2}.$$

Τότε είναι $\lambda = \alpha - \kappa = \frac{\alpha\beta^2}{\beta^2 + \gamma^2}$, οπότε το σημείο M στο οποίο λαμβάνεται το

ελάχιστο της παράστασης S χωρίζει την πλευρά BΓ σε λόγο $\frac{MB}{M\Gamma} = \frac{\gamma^2}{\beta^2}$.

Η τιμή του ελάχιστου είναι

$$f\left(\frac{\alpha\gamma^2}{\beta^2 + \gamma^2}\right) = \left(\frac{\beta^2 + \gamma^2}{\alpha^2}\right)\left(\frac{\alpha\gamma^2}{\beta^2 + \gamma^2}\right)^2 - \frac{2\gamma^2}{\alpha} \cdot \left(\frac{\alpha\gamma^2}{\beta^2 + \gamma^2}\right) + \gamma^2 = \frac{\beta^2\gamma^2}{\beta^2 + \gamma^2}.$$

2^{ος} τρόπος

Μέσω της σχέσης (1) θα μπορούσαμε να προχωρήσουμε ως εξής:

$$S \cdot \left(\frac{\alpha^2}{\beta^2} + \frac{\alpha^2}{\gamma^2}\right) = \left(\frac{\beta^2\kappa^2}{\alpha^2} + \frac{\gamma^2\lambda^2}{\alpha^2}\right)\left(\frac{\alpha^2}{\beta^2} + \frac{\alpha^2}{\gamma^2}\right) \geq (\kappa + \lambda)^2 = \alpha^2 \Rightarrow S \geq \frac{\beta^2\gamma^2}{\beta^2 + \gamma^2}$$

οπότε έχουμε: $S_{\min} = \frac{\beta^2\gamma^2}{\beta^2 + \gamma^2}.$

Η ισότητα ισχύει όταν $\frac{\frac{\beta\kappa}{\alpha}}{\frac{\alpha}{\beta}} = \frac{\frac{\gamma\lambda}{\alpha}}{\frac{\alpha}{\gamma}}$ ή $\frac{\kappa}{\lambda} = \frac{\gamma^2}{\beta^2}$, δηλαδή όταν το σημείο M χωρίζει τη

BΓ σε λόγο $\frac{\gamma^2}{\beta^2}.$

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

1. $150^x = 2, 150^y = 3$

$$\begin{aligned} A &= \left(\frac{150}{3}\right)^{\frac{1-x-y}{2(1-y)}} = \left(\frac{150}{150^y}\right)^{\frac{1-x-y}{2(1-y)}} = (150^{1-y})^{\frac{1-x-y}{2(1-y)}} = 150^{\frac{1-x-y}{2}} \\ &= (150^{1-y})^{\frac{1-x-y}{2(1-y)}} = 150^{\frac{1-x-y}{2}} = \sqrt{150^{1-x-y}} = \sqrt{\frac{150}{150^{x+y}}} = \sqrt{\frac{150}{150^x \cdot 150^y}} = \\ &= \sqrt{\frac{150}{2 \cdot 3}} = \sqrt{25} = 5. \end{aligned}$$

2^{ος} τρόπος

$$\log_{150} A = \frac{1-x-y}{2(1-y)} = \log_{150} 50 = \frac{\log_{150} \left(\frac{150}{6}\right)}{2 \log_{150} \left(\frac{150}{3}\right)} \log_{150} 50 = \frac{1}{2} \log_{150} 25 = \log_{150} 5.$$

Άρα $A=5$.

2. Από την υπόθεση έχουμε ότι:

$$P(x) = (x-x_1)(x-x_2)(x-x_3). \quad (1)$$

Η παράσταση K γράφεται:

$$\begin{aligned} K(x_1, x_2, x_3) &= (i-x_1)(-i-x_1)(i-x_2)(-i-x_2)(i-x_3)(-i-x_3) \\ &= (i-x_1)(i-x_2)(i-x_3)(-i-x_1)(-i-x_2)(-i-x_3) \\ &= P(1)P(-1) = (-i + \kappa i + \lambda)(i - \kappa i + \lambda) = \lambda^2 + (\kappa - 1)^2. \end{aligned}$$

3. Η συνάρτηση $h(x) = \frac{2x^2+1}{3}$ είναι γνησίως αύξουσα, άρα αντιστρέφεται και

$$h^{-1}(x) = \begin{cases} \sqrt[3]{\frac{3x-1}{2}}, & x \geq \frac{1}{3} \\ -\sqrt[3]{\frac{1-3x}{2}}, & x < \frac{1}{3} \end{cases}$$

Άρα (1) $\Leftrightarrow h^{-1}(x) = h(x)$ με $x \geq \frac{1}{3}$.

Αφού f γνησίως αύξουσα, τα κοινά σημεία των $G_{h^{-1}}, G_h$ θα βρίσκονται στη πρώτη διχοτόμο $y=x$.

$$\text{Έχουμε: } \left. \begin{matrix} y = h(x) \\ y = x \end{matrix} \right\} \Leftrightarrow \left. \begin{matrix} y = \frac{2x^3+1}{3} \\ y = x \end{matrix} \right\} \Leftrightarrow \left. \begin{matrix} x = \frac{2x^3+1}{3} \\ y = x \end{matrix} \right\} \Leftrightarrow$$

$$\left. \begin{matrix} 2x^3 - 3x + 1 = 0 \\ y = x \end{matrix} \right\} \Leftrightarrow \left. \begin{matrix} x \in \left\{ 1, \frac{\sqrt{3}-1}{2}, -\frac{\sqrt{3}+1}{2} \right\} \\ y = x \end{matrix} \right\} \Leftrightarrow \left. \begin{matrix} x \in \left\{ 1, \frac{\sqrt{3}-1}{2} \right\} \\ y = x \end{matrix} \right\} \text{αφού } x \geq \frac{1}{3}.$$

$$\text{Άρα (1)} \Leftrightarrow x \in \left\{ 1, \frac{\sqrt{3}-1}{2} \right\}.$$

2^{ος} τρόπος

$$\left. \begin{matrix} y = h(x) \\ y = h^{-1}(x) \end{matrix} \right\} \Leftrightarrow \left. \begin{matrix} y = h(x) \\ x = h(y) \end{matrix} \right\} \Leftrightarrow \left. \begin{matrix} y = \frac{2x^3+1}{3} \\ x = \frac{2y^3+1}{3} \end{matrix} \right\} \Leftrightarrow \left. \begin{matrix} y = \frac{2x^3+1}{3} \\ x - y = \frac{2}{3}(y^3 - x^3) \end{matrix} \right\} \begin{matrix} (2) \\ (3) \end{matrix}$$

$$(3) \Leftrightarrow x = y \text{ ή } 2x^2 + 2yx + 2y^2 + 3 = 0 \quad (4) \Leftrightarrow x = y \text{ αφού η (4) έχει}$$

$$\Delta = -(12y^2 + 24) < 0, \forall y \in \mathbb{R} \text{ κ.λπ.}$$

4. Θεωρούμε τον περιγεγραμμένο κύκλο $C_1(K, R)$ του $\overset{\Delta}{A\hat{B}\Gamma}$ και τον συμμετρικό του $C_2(\Lambda, R)$ ως προς τη $B\Gamma$. Τότε το Λ θα είναι μέσο του μικρού τόξου $B\Gamma$.

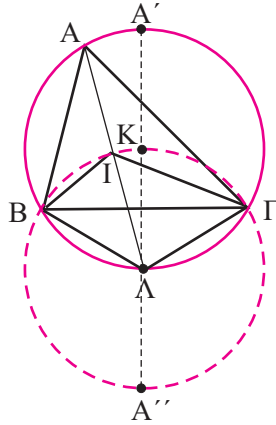
Έστω A' το αντιδιαμετρικό του A στον C_1 και A'' το αντιδιαμετρικό του K στον C_2 .

Το τρίγωνο $BA''\Gamma$ είναι ισόπλευρο οπότε $IA'' = IB + I\Gamma$. Επίσης $B\hat{I}\Gamma = B\hat{K}\Gamma = 120^\circ$.

Επομένως $IA + IB + I\Gamma = IA + IA''$.

Αλλά $IA'' \leq KA'' = 2R$ (R η ακτίνα του περιγεγραμμένου κύκλου) και $IA = A\Lambda - R < A'\Lambda - R = KA' = R$.

$$\text{Άρα } IA + IB + I\Gamma \leq 3R = 3 \frac{2\sqrt{3}}{3} = 2\sqrt{3}, \text{ αφού } B\Gamma = 2 \Rightarrow R = \frac{2}{\sqrt{3}} = \frac{2\sqrt{3}}{3}.$$

2^{ος} τρόπος

Έστω $IA=x$, $IB=y$, $I\Gamma=\omega$

Τότε $\frac{\hat{A}}{2} = 30^\circ \Rightarrow x = 2\rho$

$\widehat{B\Gamma} = 120^\circ \Rightarrow y^2 + \omega^2 + y\omega = 4 \Rightarrow (y + \omega)^2 - y\omega = 4 \Rightarrow (y + \omega)^2 = 4 + y\omega \Rightarrow$
 $y + \omega = \sqrt{4 + y\omega} = \sqrt{4 + \lambda}$ με $\lambda = y\omega$.

Εξάλλου $(IB\Gamma) = \frac{1}{2} \cdot \rho \cdot 2 = \rho$

$(IB\Gamma) = \frac{1}{2} y\omega \frac{\sqrt{3}}{2} = \frac{\lambda\sqrt{3}}{4}$, οπότε $\rho = \frac{\lambda\sqrt{3}}{4}$.

Αρκεί λοιπόν $\frac{\lambda\sqrt{3}}{2} + \sqrt{4 + \lambda} \leq 2\sqrt{3}$, ή $\lambda\sqrt{3} + 2\sqrt{4 + \lambda} \leq 4\sqrt{3}$.

Όμως $R\sqrt{3} = 2 \Rightarrow R = \frac{2}{\sqrt{3}}$ και $R > \rho \Rightarrow \frac{2}{\sqrt{3}} > \frac{\lambda\sqrt{3}}{4} \Rightarrow 8 > 3\lambda \Rightarrow \frac{8}{3} > \lambda \Rightarrow 4 > \frac{8}{3} > \lambda$.

Οπότε αρκεί $2\sqrt{4 + \lambda} \leq \sqrt{3}(4 - \lambda)$, ή $4(4 + \lambda) \leq 2(4 - \lambda)^2$, ή $3\lambda^2 - 28\lambda + 32 \geq 0$
 που ισχύει αφού $\Delta = -188$.

